Asiantuntijakuuleminen 27.5.2022

TALOUSVALIOKUNTA

Lauri Kaira

Luovan työn tekijät ja yrittäjät

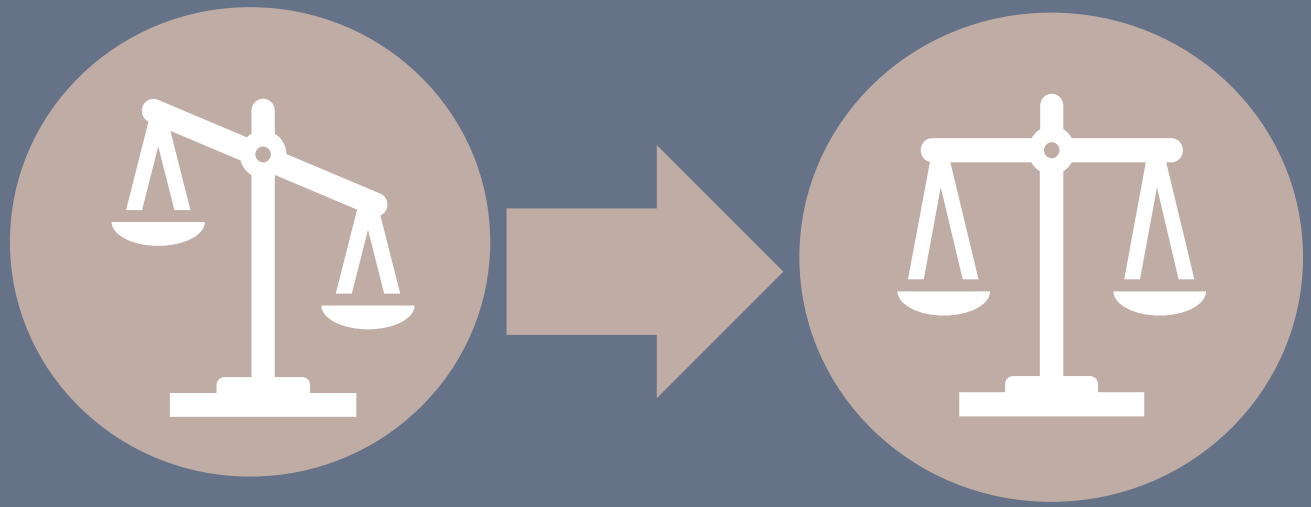

Arvokuilua koskeva sääntely: Tasapaino turvattava Suomessakin (DSM dir, art 17)

Mikä on arvokuilu

Tasapaino-ongelma, joka halutaan korjata

- Arvokuiluksi kutsutaan sitä, että Youtuben ja TikTokin tyyppiset verkkosisällönjakopalvelut voivat halutessaan levittää verkossa sisältöä sopimatta ja maksamatta mitään sisällön tekijöille ja tuottajille
- Nämä verkkopalvelut ovat voineet nykyisin
    1. väittää, että yli 10 vuotta sitten luotu passiivisten säilytyspalvelujen suojaksi tehty “safe harbour”-vastuunrajoitus koskee myös aktiivisia julkaisupalveluja
    2. mennä siten kuluttajan selän taakse, eli sopimusteksteillään siirtää tekijänoikeudellisen vastuun sisältöä palvelun lataaville tavallisille ihmisille eli palvelun käyttäjille

Miten artikla 17 korjaa tasapainon

Miten artikla 17 korjaa ongelman?

- Art 17 määrää, että verkkosisällönjakopalvelut ovat itse vastuussa siitä aineistosta, jota niissä julkaistaan
- ”jäsenvaltioiden on säädettävä, että verkkosisällönjakopalvelujen tarjoaja suorittaa tässä direktiivissä tarkoitetun yleisölle välittämisen tai yleisön saataviin saattamisen, kun se antaa yleisölle pääsyn käyttäjiensä palveluun lataamiin tekijänoikeudella suojattuihin teoksiin tai muuhun suojattuun aineistoon.”
- Ideana on, että tämä vastuu kannustaa palvelut hoitamaan tarvittavat tekijänoikeusluvat kuntoon, mikä on sekä palvelussa sisältöä julkaisevan kuluttajan, että julkaistun sisällön tekijöiden yhteinen etu.
- Oikeudenhaltijoille uusi velvollisuus: toimitettava verkkopalvelulle ” merkitykselliset ja tarvittavat tiedot” niistä teoksista, joita ei saa julkaista
- Palveluntarjoajan luotava käyttäjille ”vaikuttavan ja nopean valitus- ja oikeussuojamekanismin”, jossa mahdolliset tulkintakysymykset ratkaistaan

Hallituksen esitys

Hallituksen esitys

- EUT vahvistaa 26.4. antamassaan tuomiossa C-401/19, että eri perusoikeudet ovat artiklassa jo valmiiksi tasapainossa ja säännös on sellaisenaan suhteellisuusperiaatteen mukainen.
- Artikla 17 tulee implementoida mahdollisimman pitkälti direktiivin mukaisena, joka mahdollistaa yhdenmukaisen soveltamisen myös EUT:n tulevien tulkintalinjausten mukaisesti
- Hallituksen esitys on pääosin direktiivin mukainen; selkeä, helppolukuinen; ei liian yksityiskohtainen; kaikki direktiivissä edellytetyt seikat huomioitu; karsittu lähes kaikki direktiivin ulkopuoliset elementit
- Kolmessa kohden esitys poikkeaa direktiivistä:
    1. vastuun alkaminen (55b.1)
    2. etukäteen ilmoitetun sisällön estämiskynnys (55f.2 §)
    3. tekijän hyvitysvelvollisuus (55j §)

Kolme kohtaa direktiivin mukaisiksi

Korjattavaa 1: Vastuun alkaminen

Direktiivin 17.1 artikla:

- "Verkkosisällönjakopalvelujen tarjoaja suorittaa tässä direktiivissä tarkoitetun yleisölle välittämisen tai yleisön saataviin saattamisen, kun se antaa yleisölle pääsyn käyttäjiensä palveluun lataamiin tekijänoikeudella suojattuihin teoksiin tai muuhun suojattuun aineistoon."
- Suomen esityksessä erilainen sanoitus (TekijäL 55b.1 §) "Jos teoksia tallennetaan palveluntarjoajan palveluun, palveluntarjoaja välittää ne yleisölle siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada ne saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana"
- Palautetaan pykälään direktiivin sanamuoto

Korjattavaa 2: Ennalta ilmoitetun sisällön estämisen lisäkynnys (55f.2)

- Esityksen mukaan “automaattisia estämiskeinoja saadaan käyttää vain silloin, kun on suurella todennäköisyydellä oletettavissa, että kysymys on tekijän oikeuksia loukkaavasta suojatun teoksen välittämisestä yleisölle”
- Tämä on vastoin direktiiviä. Direktiivissä ei aseteta teknisiä tai muita edellytyksiä automaattiselle estämiselle
- Ilmoitetun sisällön automaattisen estämisen kynnys poistettava direktiiviin perustumattomana
- On mahdollista, että estämisen edellytykset tarkentuvat oikeuskäytännössä, ja Suomen ei pidä säätää muusta EU-alueesta poikkeavia kotitekoisia yksityiskohtia, jotka voivat olla ristiriidassa tulevan sitovan EU-oikeuskäytännön kanssa

Korjattavaa 3: tekijän maksama hyvitys

- Suomessa käyttäjällä ja palveluntarjoajalla olisi oikeus saada tekijältä "kohtuullinen hyvitys" teoksen aiheettomasta estosta tai poistosta
- Tämä on direktiivin ulkopuolinen elementti, direktiivissä ei säädetä tällaisesta. Tarpeeton ja perusteeton, tuottamuksesta riippumaton rangaistusluontoinen korvausinstituutio. Ei ole perusteita sille, että sellainen tarvittaisiin yksinomaan Suomeen.
- Lain mukaan käyttäjä ja palveluntarjoaja voivat vaatia tekijältä vahingonkorvausta oikeudettoman pyynnön aiheuttamasta vahingosta (55k.3 §) …
- Mihin tällaista vahingonkorvaus-oikeuden lisäksi tarvittaisiin, mitä 55j §:llä hyvitetään ja miten hyvityksen määrä mitataan?
- Rikkoo direktiivissä säädetyn osapuolten tasapainon (eihän kukaan korvaa oikeudenhaltijoille poistoa edeltänyttä tekijänoikeuden loukkausta)
- Poistetaan direktiivin vastainen säädös 55 j

Kiitos!

